

2.12.2021

Statsrådets principbeslut om en riksomfattande rekommendation om distansarbete och förändret av den

Medan den tidigare riksomfattande rekommendationen om distansarbete var i kraft distansarbetade de arbetstagare inom den offentliga sektorn vars arbetsuppgifter tillät det i så stor utsträckning som möjligt. Även inom den privata sektorn tillämpades rekommendationen om distansarbete på många arbetsplatser. Rekommendationen genomfördes väl och distansarbetet hade inga betydande omedelbara negativa effekter. Verksamheten och läget på olika arbetsplatser bedömdes med hjälp av olika arbetslivsbarometrar. Det svåra med omfattande distansarbete var att det inte kunde tillämpas i alla arbetsuppgifter, och när det hade pågått länge visade sig vissa svårigheter i verksamheten bland de anställda, ordnandet av kundarbete och samordningen av olika uppgifter samt i viss mån också i ledningen av undantagsförhållanden.

Detta konstaterades också i rekommendationen som betonade ansvaret för att på arbetsplatserna främja arbetsarrangemang som minskar närkontakter och övriga riskfaktorer. Rekommendationen om distansarbete, som var en följd av epidemiläget, visade sig ha en positiv effekt som ett led i åtgärderna för att förhindra smittspridningen, och den till det regionala epidemiläget bundna rekommendationen har fungerat väl..

Rekommendation

Statsrådet rekommenderar att man på arbetsplatserna i områden med samhällsspridning övergår till distansarbete när arbetsuppgifterna tillåter det, och att man samtidigt främjar arbetsarrangemang som minskar närkontakter och övriga riskfaktorer på arbetsplatserna.

De arbetstagare inom den offentliga sektorn vars arbetsuppgifter möjliggör det bör distansarbeta i så stor utsträckning som möjligt. Statsrådet rekommenderar motsvarande omfattande distansarbete också för arbetsgivare inom den privata sektorn, dock med vetskap om att bedömningen av en hälsosäker samordning av arbetet på arbetsplatsen och distansarbetet sker på arbetsplatsnivå.

Den riksomfattande rekommendationen om distansarbete ska gälla tills vidare och grunderna för dess giltighet ska ses över senast den 15 februari 2022 eller, om situationen kräver det, redan tidigare.

Grunder

Den riksomfattande rekommendationen om distansarbete upphörde den 15 oktober 2021. Epidemiläget har sedan mitten av oktober försämrats betydligt i hela landet, och i synnerhet under den senaste månaden har smittfallen ökat trots den höga vaccinationstäckningen. Smittspridning förekommer särskilt bland ovaccinerade personer i arbetsför ålder. Samtidigt har belastningen inom den specialiserade sjukvården ökat betydligt. Inom den specialiserade sjukvården har behovet av intensivvårdsplatser ökat på ett sätt som har lett till att icke-brådskande operationsverksamhet skjuts upp och tidvis också till att patienter inom intensivvården flyttas mellan sjukhus för att jämna ut belastningen. Vid universitets- och centralsjukhusen i områden med samhällsspridning finns det ett klart behov av att förutse hur vården av medborgare som kräver intensivvård kan tryggas.

Vaccinationstäckningen räcker inte ensam till för att stävja epidemin. Smittspridningen och dess negativa konsekvenser kan förebyggas effektivt om åtgärderna enligt statsrådets hybridstrategi införs i rätt tid.

De regionala beskrivningarna av de tre epidemifaserna har frångåtts och ersatts av epidemiologiska kriterier för områden med samhällsspridning. Smittläget och dess konsekvenser följs upp i de regionala grupperna för coronasamordning, och betydande smittkluster stoppas främst genom åtgärder som de lokala myndigheterna vidtar med stöd av sina grundläggande befogenheter enligt lagen om smittsamma sjukdomar. Sådana åtgärder är bl.a. rekommendationen om distansarbete och rekommendationen om användning av munskydd.

De riktade, effektivare åtgärderna ska införas om det på lokal nivå uppstår eller finns en risk för att det kan uppstå smittkluster och en sådan mer omfattande smittspridning bland befolkningen där smittspridningen bland befolkningsgrupperna utgör en uppenbar risk för hälsan och det övergripande välbefinnandet hos de människor som är särskilt utsatta för viruset och för att epidemin orsakar mer omfattande negativa konsekvenser för samhället.

För närvarande klassificeras 15 av 21 områden som områden med samhällsspridning i den riksomfattande granskningen och incidensen av sjukdomen ökar i alla områden. Detta kräver inte bara en höjning av vaccinationstäckningen, utan också åtgärder för att minska smittan, i synnerhet i områden med samhällsspridning. I sådana situationer ska myndigheterna använda sin behörighet utan dröjsmål samtidigt som de iakttar principerna om proportionalitet, nödvändighet och ändamålsenlighet samt övriga krav på god förvaltning. Det väsentliga är att begränsa antalet kontakter som direkt påverkar antalet smittfall och spridningen av epidemin.

Den epidemiologiska situationen beskrivs närmare i Institutet för hälsa och välfärds utlåtande av den 26 november 2021. Dessutom har Arbetshälsoinstitutet den 29 november 2021 gett ett utlåtande om behovet av en rekommendation om distansarbete.

Denna riksomfattande rekommendation om distansarbete avviker till sin struktur från den tidigare rekommendationen om distansarbete. Den här rekommendationen är mer regionalt inriktad och baserar sig på beaktande av det regionala epidemiläget och på tillämpningen av rekommendationen på arbetsplatserna i regionen.

Arbetsgivare uppmanas att följa informationen från de regionala hälsovårdsmyndigheterna, eftersom även snabba förändringar kan ske i det regionala läget. Denna rekommendation om distansarbete gäller områden med samhällsspridning, men det finns skäl att komma ihåg de föregripande metoder för att bekämpa epidemin som baserar sig på hybridstrategin också i områden som inte är områden med samhällsspridning, så att de begränsningar som gäller vårt samhälle försvårar vardagen så lite som möjligt.

Arbetsgivaren ansvarar för att genomföra en riskbedömning i samråd med arbetstagarna på arbetsplatsen. Utgångspunkten för riskbedömningen är sjukvårdsdistriktens och hälsovårdsmyndigheternas bedömningar av epidemiläget i området. Utifrån riskbedömningen bedömer varje arbetsplats de arbetsuppgifter där distansarbete är möjligt och hur det arbete som utförs på arbetsplatsen genomförs på ett hälsosäkert sätt såväl inom områden med samhällsspridning som inom områden som inte är områden med samhällsspridning.

Ytterligare information ges av Juha Sarkio, avdelningschef, finansministeriet (juha.sarkio@gov.fi) och av Raimo Antila, avdelningschef, social- och hälsovårdsministeriet (raimo.antila@gov.fi).